

پیوسته

شماره: ۱۸۲/۷۲۵۸۸

تاریخ: ۹۵/۹/۲۲

پیوست:

دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۹۵/۱۰/۳۲۵۱
تاریخ ثبت: ۱۳۹۵/۹/۲۸
کد پرونده
ساعت ورود:

حضرت آیت الله احمد جنتی
دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه ادامه ساخت، بهره برداری و استفاده از منابع آب و انرژی سد ها و نیروگاه های برق آبی خداآفرین و قیزقلعه سی بر روی رودخانه ارس که به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۵/۹/۱۷ مجلس با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می گردد.

علی لاریجانی

لایحه موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه ادامه ساخت، بهره‌برداری و استفاده از منابع آب و انرژی سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی بر روی رودخانه ارس

ماده واحده - موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه ادامه ساخت، بهره‌برداری و استفاده از منابع آب و انرژی سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی بر روی رودخانه ارس، مشتمل بر یک مقدمه و هفده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - در اجرای این موافقتنامه رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، هفتاد و هشتم (۷۸) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه ادامه ساخت، بهره‌برداری و استفاده از منابع آب و انرژی سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی بر روی رودخانه ارس

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان که از این پس «طرفها» نامیده خواهند شد، با پیروی از اصول تساوی و عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر و احترام به حاکمیت و تمامیت ارضی دو کشور و تلاش متقابل در راستای توسعه و تحکیم بیش از پیش همکاری‌های فنی و اقتصادی مبتنی بر نفع متقابل؛

با تأکید بر توسعه روابط موجود بین دو کشور براساس احترام متقابل، تفاهم و حسن همجواری، با پیروی از معاهده اصول مناسبات دوستانه و همکاری منعقد در تاریخ ۳۰ اردیبهشت ۱۳۸۱ (۲۰ می ۲۰۰۲) بین جمهوری

اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان، مفاد قرارداد ترتیب تسویه اختلافات و حوادث مرزی منعقدہ بین ایران و شوروی مورخ ۱۳۳۶/۲/۲۴ (۱۴ می ۱۹۵۷) و با در نظر گرفتن موافقتنامه راجع به استفاده مساوی از رودخانه‌های ارس و اترک مورخ ۱۳۳۶/۵/۲۰ (۱۱ اوت ۱۹۵۷) بین ایران و شوروی و یادداشت تفاهم منعقدہ در تاریخ ۱۱ تیر ۱۳۷۳ (۲ جولای ۱۹۹۴) بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان در خصوص همکاری در زمینه آب و برق؛

با تأیید کلیه توافقات انجام شده توسط طرفها در خصوص سدهای خداآفرین و قیزقلعه‌سی؛

با تأکید بر حقوق مساوی هر دو طرف نسبت به تمامی منابع آب و انرژی بخشهای رودخانه مرزی ارس در سراسر سدهای خداآفرین و قیزقلعه‌سی؛

با یادآوری اهمیت ادامه ساخت و تکمیل سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی براساس اقدامات انجام گرفته توسط طرف ایرانی؛

با تأکید بر اهمیت حاکمیت هر دو طرف در راستای ساخت و بهره‌برداری سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی؛

با در نظر گرفتن اهمیت برقراری تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان طبق مفاد قطعنامه‌های سازمان ملل متحد؛

با در نظر گرفتن اهمیت وجود مرزهای مشترک و انجام تدابیر عملیاتی در زمینه‌های انتقال انرژی؛

با تأکید بر ضرورت سرعت بخشیدن به تداوم ساخت مجموعه سدهای خداآفرین و قیزقلعه‌سی با نظارت متخصصان دو طرف؛

در خصوص موارد زیر به توافق رسیدند:

ماده ۱- طرفها براساس حاکمیت و تمامیت ارضی و منافع هر دو کشور در رابطه با ادامه ساخت و بهره‌برداری از سدها و نیروگاههای برق آبی «خداآفرین» و «قیزقلعه‌سی» بر روی رودخانه مرزی «ارس» در محدوده مرزی دو کشور فعالیت مشترک انجام خواهند داد.

طرف ایرانی ساخت سدها و نیروگاههای برق آبی را براساس این موافقتنامه ادامه می دهد.

بهره برداری، حفاظت، نگهداری، استفاده از منابع آب و انرژی از سدها و نیروگاههای برق آبی طبق مفاد این موافقتنامه انجام خواهد شد.

ماده ۲- طرفها به منظور انجام وظایف مندرج در ماده (۱)، «کمیسیون فنی مشترک» را تأسیس می نمایند. وظایف این کمیسیون به شرح زیر خواهد بود:

الف- مشخص کردن مطابقت نقشه های منعکس کننده کارهای انجام شده با وضعیت واقعی

ب- پیگیری و نظارت بر انجام برآورد حجم کارهای انجام شده در احداث سدها

پ- مشخص کردن وضعیت موجود عملیات ساخت و سرعت بخشیدن به روند عملیات اجرائی

ت- مشخص نمودن قیمت های کارهای ساختمانی با توجه به توافق های اولیه در خصوص هزینه ها و تعرفه های مربوط به احداث و اعلام آن به مراجع مربوط

ث- مشخص نمودن و توافق در مورد میزان خسارت وارده ناشی از ساخت سدها در چهارچوب توافق های اولیه

ج- همکاری با کمیسیون دائمی بهره برداری از منابع آب و انرژی رودخانه ارس در تهیه و تدوین نظام و دستورالعمل واحد برای بهره برداری و نگهداری از سدها و نیروگاههای برق آبی احداث شده بر روی رودخانه ارس (ارس، خداآفرین و قیزقلعه سی و میل- مغان)

چ- تهیه و تدوین دستورالعمل های مرتبط با بهره برداری و نگهداری از سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه سی (در شرایط عادی و شرایط غیرمترقبه طبیعی)

ماده ۳- طرفها، ترکیب کمیسیون فنی مشترک مذکور در ماده (۲) را حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از لازم الاجراء شدن این موافقتنامه از طریق مجاری دیپلماتیک به یکدیگر اعلام خواهند نمود.

تاریخ و محل برگزاری جلسات کمیسیون فنی مشترک و دستور کار آن از طریق مجاری دیپلماتیک توافق خواهد شد.

مرجع صلاحیتدار کمیسیون فنی مشترک، از طرف جمهوری اسلامی ایران وزارت نیرو و از طرف جمهوری آذربایجان وزارت انرژی خواهد بود.

ماده ۴- پس از مشخص شدن هزینه‌های مالی مشترک طرفها در رابطه با احداث سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی توسط کمیسیون فنی مشترک، نحوه بازپرداخت سهم جمهوری آذربایجان به طرف ایرانی از محل انرژی برق تولیدشده در نیروگاههای برق آبی سدهای مزبور متعلق به طرف آذربایجانی یا از روشهای دیگر در مدت هجده ماه از زمان آغاز فعالیت کمیسیون فنی مشترک، مورد توافق قرار گرفته و به مرجع صلاحیتدار هر کشور ارائه خواهد گردید. این مدت در صورت ضرورت با توافق متقابل طرفها قابل تمدید می‌باشد.

خسارت وارده به طرفها در اثر احداث سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی در محاسبات متقابل در نظر گرفته خواهد شد.

ماده ۵- مسؤلیت حفظ، نگهداری و بهره‌برداری از سدها و نیروگاههای برق آبی به صورت مساوی برعهده طرفها خواهد بود. جمهوری اسلامی ایران تا برقراری تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان طبق مفاد قطعنامه‌های سازمان ملل متحد این مسؤلیت را در وضعیت کنونی به جز در شرایط رویداد اجتناب‌ناپذیر برعهده خواهد گرفت. در این رابطه طرف آذربایجانی سهم خود در مورد هزینه‌های مربوط که توسط طرف ایرانی اعلام می‌شود را پس از تأیید توسط کمیسیون فنی مشترک به طرف ایرانی پرداخت خواهد کرد.

ماده ۶- طرفها واگذاری موقت یا دائمی حفاظت و بهره‌برداری از منابع آب و انرژی سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی به اشخاص حقیقی و حقوقی کشور ثالث را ممنوع خواهند کرد.

ماده ۷- بهره‌برداری طرفها از منابع سدهای خداآفرین و قیزقلعه‌سی براساس اصل تساوی صورت خواهد گرفت و انرژی حاصل از نیروگاههای برق آبی هر طرف متعلق به همان کشور خواهد بود.

از تاریخ آغاز بهره‌برداری از سدها و نیروگاههای برق آبی براساس اصل تساوی و روش مورد توافق طرفها، طرف آذربایجان تا زمانی که امکان برداشت آب از سدها را نداشته باشد به میزان آبی که طرف ایرانی از سد قیزقلعه‌سی خواهد گرفت، از آب رودخانه در محل سدهای «میل مغان» و «بهرام تپه» واقع بر روی رودخانه ارس و با کسر تلفات مسیر استفاده خواهد کرد.

ماده ۸- برق تولیدشده در نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی متعلق به جمهوری آذربایجان تا برقراری تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان طبق مفاد قطعنامه‌های سازمان ملل متحد فقط در قلمرو جمهوری اسلامی ایران و براساس توافق متقابل مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

طرف آذربایجانی حق انتقال‌گذاری (ترانزیت) برق تولیدشده در نیروگاههای مزبور طبق توافق متقابل را دارد.

در پایان هر سال سهم نیروی برق آذربایجان توسط کمیسیون فنی مشترک مشخص خواهد شد و از طریق توافق در مورد تعرفه‌ها محاسبات انجام خواهد گرفت.

ماده ۹- در شرایط فعلی تا برقراری تمامی ارضی جمهوری آذربایجان طبق مفاد قطعنامه‌های سازمان ملل متحد، جمهوری اسلامی ایران مسؤول اتخاذ تدابیر لازم برای فراهم کردن دسترسی متخصصان جمهوری آذربایجان برای نظارت بر عملیات ساخت و مشارکت آنها در بهره‌برداری خواهد بود. کمیسیون فنی مشترک ضوابط تحقق موضوع فوق را تعیین خواهد نمود.

ماده ۱۰- پس از اجرای مفاد فوق‌الذکر این موافقتنامه و ارائه گزارش نهائی و دستورالعمل و مقررات بهره‌برداری سدهای خداآفرین و قیزقلعه‌سی توسط کمیسیون فنی مشترک و تأیید این اسناد توسط مراجع صلاحیتدار دو کشور، کمیسیون مشترک دائمی بهره‌برداری از منابع آب و انرژی رودخانه ارس (سدهای ارس و میل‌مغان) مسؤل اجرای دستورالعمل و مقررات مربوط به بهره‌برداری از سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی خواهد بود.

ماده ۱۱- طرفها برنامه اقدامات مربوط به مرمت، حفظ و نگهداری پلهای تاریخی خداآفرین را تهیه خواهند نمود. جمهوری اسلامی ایران در شرایط فعلی اجرای برنامه فوق را به‌جز در شرایط رویداد اجتناب‌ناپذیر به‌طور یکجانبه بر عهده می‌گیرد. هزینه سهم جمهوری آذربایجان از بابت اجرای برنامه مذکور پس از توافق در کمیسیون فنی مشترک توسط طرف آذربایجانی به طرف ایرانی پرداخت خواهد شد.

طرفین به‌طور مشترک اسناد مربوط را جهت قرار گرفتن پلهای تاریخی خداآفرین در فهرست میراث جهانی تهیه و جهت ثبت به مرکز میراث جهانی یونسکو ارائه خواهند نمود.

ماده ۱۲- طرفها برای حفاظت از محیط زیست حداکثر تلاش را خواهند نمود و اقدامات مربوط را در قالب تصمیم‌های کمیسیون فنی مشترک اتخاذ خواهند کرد.

طرفها خطرات احتمالی زیست‌محیطی در زمان بهره‌برداری از سدها و نیروگاههای برق آبی خداآفرین و قیزقلعه‌سی را تحلیل و برای جلوگیری از آنها اقدامات مورد توافق را به عمل خواهند آورد.

کمیسیون مشترک فنی ضوابط حفاظت از منابع زیستی طبیعی مخازن آبی سدهای خداآفرین و قیزقلعه‌سی و استفاده مشترک از آنها را تهیه و در مورد آن توافق خواهد نمود.

ماده ۱۳- طرفها در زمینه پیشگیری از بروز حوادث غیرمترقبه طبیعی و فنی، مقابله و کاهش اثرات آن همکاری خواهند نمود.

کمیسیون مشترک فنی به منظور پیش بینی تأثیرات مضر ناشی از بروز حوادث غیرمترقبه طبیعی (سیل، زلزله و غیره) و فنی (حریق، سانحه، انفجار، فروریختگی سازه‌ها و غیره) که ممکن است در تأسیسات آبی- فنی و نیروگاههای برق آبی رخ دهد، ارتقای سطح آگاهی مردم در این رابطه و جلوگیری از حوادث غیرمترقبه، سامانه پایش و هشدار را ایجاد خواهد کرد و برنامه فعالیت مشترک با هدف اجرای اقدامات جامع پیشگیرانه، توسط کمیسیون مشترک فنی تهیه خواهد شد.

ماده ۱۴- خط مرز کشوری کنونی پس از آگیری سدها براساس روشهای مورد توافق، روی سطح آب مشخص، علامت گذاری و به عنوان مرز کشوری بین دو کشور محسوب خواهد شد.

ماده ۱۵- هرگونه تغییر و اصلاح در این موافقتنامه می تواند با رضایت متقابل طرفها و به صورت تشریفات (پروتکل های) جداگانه ای که به عنوان جزء لاینفک این موافقتنامه می باشد، انجام شود و طبق مفاد ماده (۱۷) لازم الاجراء می شود.

ماده ۱۶- اختلاف هایی که ممکن است از تفسیر یا اجرای مفاد این موافقتنامه ناشی شود در فضای حسن تفاهم و همکاری متقابل از راه گفتگو و رایزنی بین طرفها حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۷- این موافقتنامه برای زمان نامحدود منعقد شده است و پس از تاریخ دریافت آخرین اطلاعیه کتبی طرفها از طریق مجاری دیپلماتیک درخصوص تکمیل تشریفات داخلی مقرر برای لازم الاجراء شدن آن، لازم الاجراء خواهد شد.

این موافقتنامه در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۴ هجری شمسی برابر با ۲۳ فوریه ۲۰۱۶ میلادی در شهر تهران در دو نسخه اصلی هر یک به زبانهای فارسی،

شماره: ۱۸۲/۷۲۵۸۸

تاریخ: ۹۵/۹/۲۲

پیوست:

آذربایجانی و انگلیسی که همه متون دارای اعتبار یکسان می باشد، امضاء گردید.
در صورت بروز اختلاف در تفسیر این موافقتنامه، متن انگلیسی ملاک خواهد
بود.

از طرف	از طرف
دولت جمهوری آذربایجان	دولت جمهوری اسلامی ایران

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره منضم به متن موافقتنامه، شامل
مقدمه و هفده ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم آذرماه یکهزار
و سیصد و نود و پنج مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لارایجانی